

Також підприємства можуть самостійно розробляти внутрішні відомості, розписки та інші документи, які дозволяють покращити оперативний облік малоцінних та швидкозношуваних предметів.

Таким чином, актуальними питаннями обліку малоцінних та швидкозношуваних предметів залишаються неузгодженості в нормативно-правових документах щодо вартісної оцінки, класифікації МШП, віднесення до певного виду активу, використання МШП в процесі виробництва та відображення в обліку. Зазначені проблеми можна вирішити деталізувавши інформацію в П(С)БО 9 «Запаси» про малоцінні та швидкозношувані предмети, розробкою методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку МШП.

Література

1. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. №2755-VI, зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>. (дата звернення: 26.09.2019).
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 27.04.00 р. №92 зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>. (дата звернення: 26.09.2019).
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 «Запаси» затверджено наказом Міністерства фінансів України від 20.10.1999 р. №246 зі змінами та доповненнями. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99>. (дата звернення: 26.09.2019).

Володимир Муравський

Тернопільський національний економічний університет

ЗАГАЛЬНОДЕРЖАВНА КОМУНІКАЦІЙНА МЕРЕЖА ОБЛІКОВОГО ПРИЗНАЧЕННЯ: ІСТОРИЧНИЙ ДОСВІД

Розвиток комунікаційної мережі загальнодержавного масштабу (Загальнодержавної автоматизованої системи – ЗДАС), запропонованої В.М. Глушковым [1], був спробою сформувати не лише радянський варіант інтернет-середовища, але й першою блок-чейн системою. ЗДАС об'єднувала в єдину мережу електронно-обчислювальні машини, які використовувалися в Радянському Союзі, з метою збору та обробки фінансової, технічної, наукової, навчальної та іншої інформації. Оскільки місткість фізичних носіїв інформації у 70-80 р.р. ХХ ст. була надзвичайно низькою, то обробка облікової інформації потребувала залучення ресурсів усієї ЗДАС. Блок-чейн мережа була централізовано-орієнтованою з великою кількістю обчислювальних центрів, в яких велося накопичення та

зберігання інформації. Кожний такий центр міг містити фрагменти від загального інформаційного масиву. Революційний метод автоматизованої обробки інформації вносив трансформації в бухгалтерський облік у СРСР.

ЗДАС могла стати стимулом до розвитку нових форм обліку, непритаманних СРСР. Незважаючи на планово-адміністративну економіку з глибоко ієрархічним прийняттям управлінських рішень, які централізовано формувалися і доводилися до місць реалізації, перспективним видавалося впровадження принципів управлінського обліку на підприємствах. Управлінський облік радянського зразка міг бути дворівневим: верхній рівень – інформування регіональних чи галузевих керівників про діяльність підприємства з метою стратегічного планування і управління; нижній рівень – надання оперативної інформації ще до завершення звітного періоду з метою прийняття оперативних управлінських рішень. Оперативне управління на місцях виникнення облікової інформації значно б скорочувало часовий лаг між моментом передачі (одержання) даних та централізованої реакції на них. Значно зменшуються в умовах оперативного управлінського обліку інформаційні загрози функціонування підприємств. За рахунок кращого розуміння специфіки функціонування кожної господарюючої інституції оперативне управління забезпечує прийняття найбільш оптимальних управлінських рішень залежно від організаційно-економічної ситуації.

Розвиток загальнодержавної комунікаційної мережі облікового призначення міг бути організаційним фундаментом екологічного та соціально-орієнтованого обліку на радянських підприємствах. Зібрана облікова інформація про екологічні та соціальні аспекти функціонування окремих підприємств, галузей чи регіонів одразу потрапляє до відповідних інституцій. Передача облікової інформації може відбуватися без залучення бухгалтерів та керівників підприємства, що зменшує можливість приховування впливу господарської діяльності на екологічний та соціальний захист населення. Акумуляовані дані з усіх господарюючих інституцій відображають реальний екологічний та соціальний стан певного географічного регіону і є основою централізованого управління соціально-екологічними процесами.

Аналогічно і статистичний облік в значній мірі міг бути автоматизованим. Адитивне узагальнення мало відбуватися централізовано через поступове акумулювання та передачі облікових даних від окремих підприємств до статистичної служби держави. Автоматизоване накопичення облікової інформації вивільняло робочий час працівників статистичних управлінь. Найбільш трудомісткі обчислювальні операції значною мірою могли бути автоматизованими, що перетворювало окремих вид статистичного обліку на сукупність

статистичних розрахунків. Автоматизація обліку в ЗДАС нівелювало статистичний облік як самостійну складову бухгалтерського обліку [2].

Отже, ЗДАС хоча і проектувалася з позиції адміністративно-планової економіки через планування діяльності усіх підприємств, галузей, регіонів, але могла і стала ідеальним механізмом автоматизованого обліку й контролю з метою уникнення сучасних негативних чинників ринкового управління: перевиробництва, конкурентного демпінгу, безробіття, інфляції, банкрутства. Більшість розробок ЗДАС актуальні й на сьогодні, що потребує їх подальшого наукового дослідження та практичного обґрунтування.

Література

1. Глушков В. М. Основы безбумажной информатики. [изд. 2-е, испр.]. – М. : Наука, Глав. ред. физ.-мат. лит.-ры, 1987. 551 с.
2. Муравський В. В. Комп'ютерно-комунікаційна форма обліку : монографія. Тернопіль: ТНЕУ, 2018. 486 с.

Ірина Назарова

Тернопільський національний економічний університет

ПРОБЛЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ДОКУМЕНТУВАННЯ У СФЕРІ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В сучасних умовах господарювання Україна щораз більше розширює рамки міжнародної співпраці. Відповідно, зростає кількість підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічні операції. Особливо це стосується аграрно-промислового, металургійного та машинобудівного комплексів.

Нарощуючи обсяги міжнародних операцій, суб'єкти підприємницької діяльності стикаються із значними перепонами, пов'язаними з документальним оформленням таких операцій. Серед основних проблем документування та обліку зовнішньоекономічних операцій варто виокремити: корумпованість працівників митних органів, з якими зобов'язані взаємодіяти представники підприємств-учасників зовнішньоекономічних операцій; необхідність збору значної кількості дозвільних документів інших контролюючих органів для підтвердження країни походження, митної вартості та легальності ввезення (вивезення) товарно-матеріальних цінностей; відсутність чіткого регламентування умов подання підтверджуючих документів тощо.

Вирішенню вищенаведених проблем може сприяти впровадження автоматизації та інформатизації документування зовнішньоекономічних операцій, що здійснюється через переведення оформлення та подання документів у інформаційний простір. Це значно полегшить співпрацю